

Ari Turunen

Älä tapa viestinviejää

Raamatusta on jäänyt elämään sanonta, jonka mukaan huonojen uutisten kertojat pitäisi poistaa päiviltä. Niinpä. Ihmiset tarvitsevat syntipukin. Usein se on ollut ”media”.

Tutkijat tutkivat ja tiedottajat tiedottavat. Tutkijat keskustelevat tutkijoiden kanssa tieteellisestä sisällöstä ja tiedottajat vievät tätä tietoa eteenpäin. Tiedottajilla ei ole mahdollisuutta (eikä välttämättä pidäkään olla) arvioida tutkimusmetodeja, tieteellistä merkittävyyttä eikä akateemisia koulukuntaeroja. Jos tiedotettavat julkaisut ovat käyneet läpi tieteellisen tarkastelumenettelyn, voimme me tiedottajat hyvällä omallatunnolla innostua kertomaan uusista tutkimustuloksista – myös muille kuin metsäammatilaisille. Ennen tiedotteen julkistamista jokainen tiedote luonnollisesti tarkistetaan vastuututkijalla. Kun Metlan tutkijoiden tutkimuksista tiedotetaan, tiedotteissa on aina linkki tutkimusjulkaisuun. Jos nämä keinot eivät riitä luotettavan tiedonvälityksen varmistamiseksi, niin mikä sitten? Se, että yksinkertaisesti sulkee suunsa? Ei kovin nykyaikaista.

Metlassa nykyisin omaksuttu tiedottamisen malli itse asiassa lisää tieteellisen toiminnan läpinäkyvyyttä ja voi edesauttaa tieteen (ja Smolanderinkin) pyrkimystä korjaavuuteen, ehkä myös tieteellisen tiedon kumuloitumiseen, joskus jopa uuteen teoriaan. Juuri tutkijoiden keksimän tietoverkon tarjoama näkyvyys (kreikan kielen sana *theoria* tarkoittaa muuten ”näkyväksi tekemistä”) ja www-sivujen päivittämisen mahdollistama virheiden korjaaminen tekevät tämän teorianmuodostamisen kovin helpoksi.

Tutkijan nimi tiedotteen lopussa viestii, että häneltä voi tarvittaessa kysyä lisätietoja, jos tutkimus ihastuttaa tai vihastuttaa. Jos virheitä on, ne tietenkin korjataan.

Metlan viestinnässä ei ole graniittiin hakattua itsetarkoitusta esiintyä ”joka viikko mediassa”. Jos toimittajat ovat kiinnostuneita Metlan tutkimuksista, eikö se ole vain hyvä asia? Yksi syy mediassa näkymiseen on, että referoituja ja muita Metlan tutkimusjulkaisuja ilmestyy paljon, ja niistä tiedotetaan. Tätähän Metlalta ymmärtääkseni odotetaan: tutkimustuloksia ja tutkimustiedon välittämistä.

Tiedottaminen tutkimuksesta vastaa myös valtiovarainministeriön ja varmaan monen veronmaksajankin toiveeseen tietää, mikä on tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Siksi ”kansantajuiset tiedotteet”. Paluu vanhaan aikaan, jossa tutkijat tutkivat ja tiedottajat hoitavat lähinnä seurustelupseerin virkaa, ei ole enää mahdollista – varsinkin kun tiedottajat ovat nykyään koulutuksensa saaneita viestinnän ammattilaisia.

Jos Smolanderia tietyt tutkimustulokset huolestuttavat, onko todellakin vastuu niistä kertovalla viestinviejällä? Viestinviejien kivittämisen asemesta keskustelun todellinen painopiste pitäisi olla paradigmoissa, episteemeissä ja metodeissa. Sitä keskustelua varten esimerkiksi tämä lehti tarjoaa hyvän foorumin. Mutta dialektiikkaa kehotan käymään pikemminkin toisten tutkijoiden kuin teorian muodostamisen ulkopuolella pysyttelevien tiedottajien kanssa.

■ VTL Ari Turunen, Metlan viestintäpäällikkö
Sähköposti ari.turunen@metla.fi